titnago dirbinių. Tarp jų išsiskiria lancetiniai strėlių antgaliai, nuo mezolitinių besiskiriantys smaigalio vieta (skeltės viršutiniame gale) ir pagrindo retušu.

Ištirto gyvenvietės ploto P dalyje rastos stulpinės konstrukcijos pastatų su židiniais liekanos; jos datuotinos I tūkst. pr. Kr. ir priskirtinos Brūkšniuotosios keramikos kultūrai. Pavienių šios kultūros keramikos šukių rasta visame ištirtame plote. Šiai kultūrai priklausė ir trikampiai širdiniai plokščiai retušuotu paviršiumi strėlių antgaliai. Vienas jų buvo aptiktas kartu su brūkšniuotosios keramikos šuke stulpavietėje, o kito ruošinys – vieno iš pastatų židinyje kartu su daugybe keramikos fragmentų.

Tomas Ostrauskas

Stone Age settlement No 2 in Varėnė

An area of 184 m² was examined. The findings included artifacts from late Paleolithic Swidrian culture, among them those of Ahrensburgh type, late Mesolithic Janislawice culture, early Neolithic Nemunas culture and Stroked Ceramic culture (the 1st millennium B.C.). The research covered huts from late Mesolithic period and a few post construction houses of Stroked Ceramic culture.

Rimutė Rimantienė

Grūdos ežero 3-ioji gyvenvietė

Gyvenvietė yra Grūdos ežero V krante, apie 1 km į PV nuo Kabelių II (Ašašninkų) kaimo. Iš R ir P ją supa supelkėjusi ežero pakrantė, apaugusi krūmais, iš V ir Š – pušynas. Ji atrasta 1995 m. T. Ostrausko (žr. *ATL 1994 ir 1995 metais,* V., 1996, p. 320–321), tyrinėta 1996 m., R. Rimantienės vadovaujamos LII ekspedicijos pagal programą „Akmens amžius Pietų Lietuvoje".

Atkastas 64 m² plotas. Gyvenvietė buvo pačiame miško kelyje, todėl gerokai apnaikinta. Visame plote paviršių buvo užklojęs 20–25 cm storio

miškožemio sluoksnis, kurio apatiniame horizonte pasitaikė radinių. Pagrindinis kultūrinis sluoksnis buvo 20 cm storio maišyto rusvo smėlio. Įžemis ryškiai geltonas, žemiau – baltas smėlis. Daugiau radinių išliko perkasos P dalyje, ten buvo ir 5 židinių liekanos. Židinių duobutės glūdėjo po kultūriniu sluoksniu. Kai kuriuose židiniuose buvo be tvarkos primesta akmenų. Židiniai 85–55 cm skersmens, prisipildę suodino smėlio, kai kuriuose rasta puodų šukių ir titnagų.

Visi gyvenvietės radiniai priklausė trumpam vidurinio neolito laikotarpiui, Nemuno kultūrai. Titnago dirbiniai daugiausia iš prastos vietinės pilkos spalvos medžiagos, iš kurios buvo neįmanoma pagaminti stambesnių ir dailesnių įrankių. Tik keli skaldytiniai ir dirbiniai padaryti iš geresnio gelsvo titnago. Visi dirbinių tipai būdingi neolitinei Nemuno kultūrai: siauri, ilgi, iš skelčių pagaminti trikampiai antgaliai, trapecinis antgalis, trumpi lenkti peiliai, rėžtukai, gremžtukai, ruošiniai ovaliesiems kirveliams. Keramikos likusios tik smulkios šukelės. Molio masėje gausu grūsto kvarcito ir smulkių augalinių priemaišų, paviršius apglaistytas ir neryškiai brūkšniuotas.

Rimutė Rimantienė

Lake Grūda settlement No 3

In 1996 in lake Grūda settlement No 3 (Varėna district) LIH examined an area of 64 m^2. It was established that the main 20 cm thick habitation zone overlay remains of 5 fireplaces. In addition, there were observed flint artifacts and fine potsherds with numerous organic and quartzite inclusions; the findings are ascribed to middle Neolithic–Nemunas culture period.

Egidijus Šatavičius

Pasienių 1-osios akmens amžiaus gyvenvietės tyrinėjimai

1996–1997 m. KPC toliau tęsė 1990 m. pradėtus Pasienių 1-osios akmens amžiaus gyvenvietės (Vilniaus raj., Buivydiškių s-ja) tyrinėjimus